

КОНКРЕТИЗАЦІЯ НАУКОВИХ ЗАДАЧ У СПІВПРАЦІ НАУКИ, ВИРОБНИЦТВА ТА ДЕРЖАВИ, ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ ФАКТОРІВ НА УПРАВЛІНСЬКІ ВАЖЕЛІ Й ЕКОНОМІКУ

© 2016 БОНДАРЕНКО Т. М.

УДК 330.101.8

Бондаренко Т. М.

Конкретизация научных задач у співпраці науки, виробництва та держави, вплив політичних факторів на управлінські важелі й економіку

У вітчизняній і світовій практиці актуальним є питання співробітництва науки виробництва та держави. У провідних країнах світу та в Україні створені сумісні виробничі та наукові комплекси, налагоджено співпрацю між науковими установами та державою, зокрема, у світі поширено теорію і практику співробітництва науки виробництва та держави за моделлю Triple Helix Model; в наукових роботах розглянуто об'єкти досліджень економічних процесів, предмети дослідження економічної теорії. Але не знайдено робіт, де об'єкти, задачі економічних досліджень вивчаються на базі макроекономічного середовища та поданий чіткий принцип відокремлення об'єктів дослідження від різних економік, видів виробництва, чітко розмежовуються наукові та практичні задачі в економіці у співробітництві держави, науки та виробництва. Згідно з метою розробки (конкретизувати наукові та практичні задачі для раціоналізації наукових досліджень) систематизовано набутий досвід і запропоновано схему – матрицю наукових і практичних задач. У науковій практиці є роботи, присвячені принципам наукової роботи, постановкам задач дослідження в економіці, науковим задачам в економіці, але не знайдено робіт, присвячених одночасно принципам і задачам наукової роботи у співробітництві вчених-економістів із державою та виробництвом з метою надання вченими рекомендацій щодо оптимізації економічних процесів для підвищення ефективності економіки. Враховуючи набутий досвід, наведено принципи роботи науковців-економістів у співпраці з державою та виробництвом. На основі розробленого принципу розмежування наукових і практичних задач продемонстровано принцип дії політичних факторів на управлінські важелі, ВВП та ВСП.

Ключові слова: наукові задачі, політичні фактори, співробітництво держави, науки та виробництва, принципи роботи науковців.

Табл.: 2. **Бібл.:** 15.

Бондаренко Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу промислової політики, Інститут економіки та прогнозування НАН України (вул. Панаса Мирного, 26, Київ, 01011, Україна)

E-mail: bondarenkotn@mail.ua

УДК 330.101.8

UDC 330.101.8

Бондаренко Т. Н. Конкретизация научных задач в сотрудничестве науки, производства и государства, влияние политических факторов на управленческие рычаги и экономику

В отечественной и мировой практике актуальным является вопрос сотрудничества науки, производства и государства. В ведущих странах мира и в Украине созданы совместимые производственные и научные комплексы, налажено сотрудничество между научными учреждениями и государством, в частности, в мировой практике распространена теория и практика сотрудничества науки, производства и государства по модели Triple Helix Model; в научных работах рассмотрены объекты исследований экономических процессов, предметы исследования экономической теории. Однако не было найдено работ, где объекты, задачи экономических исследований изучаются на базе макроекономической среды и изложен четкий принцип разделения объектов исследования от разных экономик, видов производства, четко разделены научные и практические задачи в экономике в сотрудничестве государства, науки и производства. Согласно цели разработки (конкретизировать научные и практические задачи для рационализации научных исследований) систематизирован приобретенный опыт, а также предложена схема – матрица научных и практических задач. В научной практике есть работы, посвященные принципам научной работы, постановкам задач исследования в экономике, научным задачам в экономике, но не найдено работ, посвященных одновременно принципам и задачам научной работы в сотрудничестве ученых-экономистов с государством и производством с целью предоставления учеными рекомендаций относительно оптимизации экономических процессов для повышения эффективности экономики. Учитывая приобретенный опыт, выделены принципы работы ученых-экономистов в сотрудничестве с государством и производством. На основе разработанной матрицы научных и практических задач про-

Bondarenko T. M. Specification of Scientific Tasks in Collaboration between Science, Industry and State, and Impact of Political Factors on Managerial Levers and Economy

The issue of collaboration between science, industry and state is of relevance in domestic and international practice. In leading countries of the world and in Ukraine compatible production and scientific complexes are created; collaboration between research institutions and state is established, in particular the theory and practice of collaboration between science, industry and state on the basis of Triple Helix Model is widespread in the world; in scientific papers objects of research of economic processes, subjects of research of the economic theory are considered. However, there are no works where the objects and tasks of economic researches are studied on the basis of macroeconomic environment, and a distinct principle to distinguish research objects relating to different economies and types of production is laid out; scientific and practical problems of economy in the field of collaboration between state, science and industry are clearly defined. According to the purpose of the article (to specify scientific and practical tasks to rationalize scientific research), the experience gained is systematized and a scheme-matrix of scientific and practical problems is proposed. In scientific practice there are works highlighting principles of scientific research work, research tasks in the field of economy, scientific problems of economy but there are no works considering both principles and tasks of collaboration of academic economists with state and industry in order to provide scientists with recommendations on optimization of economic processes to improve the economic efficiency. Taking into account the experience gained, principles of collaboration of academic economists with the state and industry are identified. On the basis of the developed matrix of scientific and practical tasks, the principle of impact of political factors on managerial levers, the level of Gross Domestic Product and Gross Social Product is demonstrated.

демонстрирован принцип действия политических факторов на управленческие рычаги, ВВП и ВОП.

Ключевые слова: научные задачи, политические факторы, сотрудничество государства, науки и производства, принципы работы ученых.

Табл.: 2. Библ.: 15.

Бондаренко Татьяна Николаевна – кандидат экономических наук, научный сотрудник отдела промышленной политики, Институт экономики и прогнозирования НАН Украины (ул. Панаса Мирного, 26, Киев, 01011, Украина)

E-mail: bondarenkotn@mail.ua

Keywords: scientific tasks; political factors; collaboration between state, science and industry; principles of work of scientists.

Tabl.: 2. Bibl.: 15.

Bondarenko Tetiana M. – Candidate of Sciences (Economics), Research Associate of the Department of Industrial Policy, Institute for Economics and Forecasting of NAS of Ukraine (26 Panasa Myrnoho Str., Kyiv, 01011, Ukraine)

E-mail: bondarenkotn@mail.ua

Постановка проблеми. У вітчизняній і світовій практиці актуальним є питання співробітництва науки, виробництва та держави. Цьому питанню присвячено багато наукових робіт. Одночасно доцільно розмежувати наукові та практичні задачі у співробітництві держави, науки та виробництва, оскільки це дасть можливість оптимізувати роботу вчених, аналітиків підприємств, економістів, консалтингових служб та інших, та держава буде мати доречні пропозиції з інновацій виробництва й оптимізації економіки держави. Також вважаємо доцільним вивести принципи роботи науковців-економістів у співпраці з державою та виробництвом. У контексті задач співробітництва держави, науки та виробництва ставимо задачу дослідити вплив політичного фактора на управлінські важелі економіки.

Аналіз останніх джерел і публікацій. У вітчизняній і світовій практиці актуальним є питання співробітництва науки, виробництва та держави. У провідних країнах світу та в Україні створені сумісні виробничі та наукові комплекси [2; 3; 10–12], налагоджено співпрацю між науковими установами та державою, зокрема, у світі поширено теорію і практику співробітництва науки, виробництва та держави за моделлю Triple Helix Model [14] з метою оптимізації вирішення проблемних питань розвитку економіки, науки та виробництва. В наукових роботах розглянуто об'єкти досліджень економічних процесів, предмети дослідження економічної теорії [7, с. 34; 8, с. 15], але не знайдено робіт, де об'єкти, задачі економічних досліджень вивчаються на базі макроекономічного середовища та поданий чіткий принцип відокремлення об'єктів дослідження від різних економік, видів виробництва, чітко розмежовуються наукові та практичні задачі в економіці у співробітництві держави, науки та виробництва. У науковій практиці є роботи, присвячені принципам наукової роботи [4, с. 25–29], постановкам задач дослідження в економіці, науковим задачам в економіці [1, с. 105; 9, с. 184–189], але немає робіт, присвячених одночасно принципам і задачам наукової роботи у співробітництві вчених-економістів із державою та виробництвом з метою надання вченими рекомендацій щодо оптимізації економічних процесів для підвищення ефективності економіки. На основі розробленого принципу розмежування наукових і практичних задач наведено принцип дії політичних факторів на управлінські важелі, ВВП та на ВСП.

Мета дослідження. Узагальнивши науковий досвід світових і вітчизняних фахівців, перед нами постало питан-

ня, як раціоналізувати співпрацю науки, виробництва та держави стосовно окремих економічних і виробничих питань. Виникла потреба узагальнити набутий досвід і розробити загальну схему співробітництва науки, держави та виробництва. *Мета розробки – конкретизувати наукові та практичні задачі для раціоналізації наукових досліджень. На основі проведеного дослідження та розробки окреслити вплив політичних факторів на управлінські важелі; вивести принципи роботи науковців-економістів у співпраці з державою та виробництвом.*

Основні результати дослідження. На нашу думку, наукові задачі доцільно розділити на первинні задачі та задачі, які вирішуються за допомогою вже розроблених методів. До первинних задач відносимо такі, що виникають у будь-якій економіці у будь-якій країні. Це задачі, які пов'язані з вирішенням складних ситуацій, спричинених зміною в економічному просторі. Наприклад: втрата вільних ніш ринку (не має значення, ринку якої країни і по яких товарах чи послугах). Нам відоме типове розв'язання такої проблеми, а саме: пошук нових ніш ринку, підвищення конкурентоздатності товару чи послуг, переорієнтація на виробництво нових товарів чи послуг. Інший приклад – зростання безробіття внаслідок скорочення працівників. Ліквідація такої проблеми вирішується шляхом перекваліфікації працівників, трудової міграції працівників. Наприклад, як зробити, щоб інформація про новий вид товару чи послуги була видима та доступна для широкого кола споживачів? Типовим рішенням такої задачі є створення реклами різними засобами. І ці наведені засоби розв'язання первинних задач відомі досить давно і довгий термін не змінювались. Принцип подвійного обліку у бухгалтерському обліку, винахід Луки Пачулі теж відносяться до рішення первинної задачі – ведення обліку грошових засобів. Отже, у наведеному контексті виникає перше і найважливіше питання – розробка абсолютно нових методів розв'язку первинних задач. Інший тип задач – виділяємо раціоналізацію вже наявних засобів розв'язку первинних задач. Так, наприклад, шукати вільні ніші ринку можна значно швидше, якщо є можливість обробляти велику кількість інформації за відносно короткий проміжок часу. В цьому випадку доцільно скористатись відповідним програмним забезпеченням та базами даних. У процесі розв'язку первинних задач, відповідно, перевагу буде надано самому раціональному методу. На наш погляд, насаперед учені цілеспрямовано вдалися до пошуку нових методів і методологій розв'язку саме пер-

винних задач. Зокрема, якщо вчений розв'язує наукову задачу, то рекомендовані вченим заходи мають сенс без посилення на закони та законодавчі акти. І на другому етапі, коли результати роботи вченого держава приймає у роботу, певні законодавчі акти доопрацьовуються юристами.

Розв'язувати задачі за відомими методами доцільно перш за все тим, хто володіє достатнім обсягом необхідної та об'єктивної інформації по поставлених завданнях та має засоби для швидкої її обробки.

У виробництві ведеться наукова й аналітична робота за різними економічними напрямками та видами виробництва. Так, у кожному з видів виробництва ведеться митний облік, фінансовий облік, бухгалтерський облік, вирішується питання дослідження ринку. Економістам-аналітикам, підприємцям потрібно розумітися на всіх питаннях, які стосуються виробництва та реалізації продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках, а отже, під час своєї роботи потребують додаткових консультацій фахівців із відповідних питань чи послуг відповідних структур, наприклад, маркетингових компаній, аудиторських фірм та ін. Таким чином, згідно з метою розробки – конкретизувати наукові та практичні задачі для раціоналізації наукових досліджень – ми систематизували набутий досвід і пропонуємо схему – матрицю наукових і практичних задач. Ми цілком припускаємося думки, що така розбивка не є остаточною по горизонталі та вертикалі, але, виходячи з того, що існує градація економічних задач, об'єктів економічного дослідження, видів економічної діяльності, економік, виробництв і галузей і обумовленого підходу, відомого у світі стосовно співробітництва науки, держави та виробництва, вважаємо, що розбивка наукових і виробничих задач та завдань держави раціонально навести у формі матриці.

Як вже зазначено, первинні задачі актуальні для будь-якої країни і для будь-якого ринку, тому вважаємо, що по країнах може йти різна розбивка економічних задач для різних видів економічної діяльності та виробництва, але досить подібна, що обумовлено первинними задачами та зовнішніми ринками товарів і послуг. Держава, науковці, підприємці держави можуть деталізувати економічні питання на свій розсуд. Відповідно, чітке визначення наукових і практичних задач надасть можливість раціоналізувати наукову роботу, аналітичну роботу та роботу органів влади на рівні держави (табл. 1). По горизонталі передбачено економіку, типи виробництва у кожній клітині матриці відповідно; у середині матриці – спеціалістико-виконавці, які проводять аналітичну роботу по кожному з економічних питань, та підприємці-аналітики, які повинні розумітися на кожному з економічних питань, але потребують додаткових консультацій. Раціональне вирішення наукових та аналітичних задач у кінцевому результаті відбувається на результатах виробництва по видах виробництва та по країні в цілому, знайде свій відбиток на показниках ефективності виробничої та економічної діяльності, таких як ВДВ та ВВП. Зрозумілим є те, що від раціонального вирішення первинних задач і вивчення міжнародного досвіду у синтезі підносять рівень життя у світі і в кінцевому випадку впливає на світовий продукт – ВСП, що зазначено у табл. 1.

У світовій практиці відомо, що економіст-аналітик

може бути фахівцем з ведення бізнесу і міжнародного ринку, а отже, наведену матрицю можна читати як по горизонталі, так і по вертикалі. Ми не наводимо остаточний варіант матриці науково-практичних задач. Цілком можливо, що наведений варіант може бути уточнений фахівцями, звужений чи розширений залежно від поставлених задач.

Наведемо деякі зі спірних питань із вирішення задачі, які зустрічалися у практиці. Наприклад, що заходиться вище – наукова робота чи держава? На наш погляд, наука повинна працювати для держави та виробництва, а держава повинна забезпечувати науку необхідними для цього засобами. З іншого боку, наука вирішує первинні й аналітичні задачі на рівні макrorівня економіки, передбачає надання рекомендацій щодо оптимізації наукової діяльності, науково-виробничої співпраці та співпраці науки, виробництва та держави, а іноді – раціоналізації державного устрою та управління. Наукові питання макроекономіки та рішення, які приймаються на державному рівні, стоять дуже близько, а отже, інколи наука може порадижити державі, як потрібно діяти у спірних виробничих, економічних і політичних питаннях, але, знов-таки, на розсуд держави оцінюється якість рекомендацій.

І якщо наука не забезпечує державу якісними рекомендаціями та розробками відносно раціоналізації виробництва та вирішення економічних задач, держава має це довести і вжити заходів стосовно оптимізації наукової роботи. Отже, ставити питання, що знаходиться вище – наука чи держава – недоцільно.

Вчений-економіст і економіст відрізняються за фахом і поставленими завданнями. *Вчений-економіст* безпосередньо розробляє методи, методології, моделі, заходи по вирішенню економічних задач. Безпосередньо економіст володіє знаннями практичного стану економічної системи, об'єктів економічної системи, показників у кількісних вимірах і співвідношеннях, які обчислюються за методами, методиками, моделями, розробленими вченими-економістами. *За необхідності*, пов'язаної із зміною в економічній системі, *вчені-економісти доопрацьовують* раніше розроблені методи, методології і моделі, а економісти безпосередньо пропонують задачі, які повинні вирішувати вчені-економісти, а держава ставить ці задачі перед вченими-економістами. Зокрема, за необхідності певні задачі з узгодження можуть вирішувати вчені-економісти для виробників продукції на певних договірних умовах.

За аналогічною схемою доцільно працювати вченим-маркетологам і маркетологам. Вчені-маркетологи безпосередньо розробляють методи, методології, моделі з дослідження ринку. Маркетологи досліджують ринок за розробленими методами, методиками, принципами тощо.

Аналізуючи наукові джерела та періодичні видання, ми дійшли висновку, що політичні фактори можуть як сприяти економічному зростанню, так і діяти супроти нього. Так, політичні конфлікти можуть призводити до втрачання ринків і введення санкцій [5], але водночас для заняття більш вигідних позицій на політичній арені політичні дії можуть сприяти розвитку економіки країни та світової економіки [6; 13]. Впродовж певного часу ми також спостерігаємо переплетіння політичних факторів і результатів нововведень. Так, спочатку були відкриті енергетичні

Таблиця 1

Матриця наукових і практичних задач

Країна N							
Первинні задачі – наукові задачі, поняття, методи, методології, однакові для всіх країн (склали науковці із світовим ім'ям)							
Види економічної діяльності та виробництва	Митна служба	Маркетинг	Облік	Інновації	Екологія	Інші	Макроекономіка – зміни й оцінка діяльності економік
Економіка	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці
Сільське господарство	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці
Підприємець-аналітик знає принципи, але потребує додаткових консультантів по кожній зі сфер регулювання							ВДВ
Промисловість	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці
Підприємець-аналітик знає принципи, але потребує додаткових консультантів по кожній зі сфер регулювання							ВДВ
Послуги	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці	Спеціалісти-виконавці
Підприємець-аналітик знає принципи, але потребує додаткових консультантів по кожній зі сфер регулювання							ВДВ
Оцінка діяльності сфер регулювання та вплив діяльності сфер регулювання на ВДВ та ВВП і конкурентоздатність країни							ВВП
Оцінка діяльності сфер регулювання та вплив діяльності сфер регулювання та функціонування світової економіки							ВСП

Джерело: сформовано автором

джерела, але з часом проявилася дія політичних факторів у формі монополій. У фінансовій сфері з'явилися банки, страхові компанії, але знову ж проявляється дія політичного фактора у формі крупних власників, у якій зацікавлений нововпроваджений винахід. Також може бути одночасно прояв дії винаходу та політичного фактора. Наприклад, Річард Бредсон поєднав в один зв'язок незалежні між собою компанії, а отже, власник став вагомим діячем на політичній і економічній арені [15].

Теоретично можна припустити¹, що науковий розвиток можна прискорити настільки, щоб політичний фактор не буде встигати використовувати нововведення для свого існування у кращому випадку, у менш кращому і практичному випадку дія політичного фактора буде знижена. У найгіршому випадку, якщо науковий розвиток зупиняється², політичний фактор посилює і розповсюджує свою дію в економічних сферах країни, до того ж швидкість і параметри його дії можуть наростати, що призведе для небезпечної ситуації у країні і з часом у світі. Зокрема, науковий і науково-практичний винахід може перебивати раніше зроблений, який ще не був впроваджений у вироб-

ництво, економіку, і це означає, що наука розвивається із досить потужною швидкістю. Зосередимо увагу на тому, що використання новітніх розробок у виробництві та економіці дає можливість розвинути прибуткове виробництво, а отже, більш активно співпрацювати з іншими країнами. Водночас чим більше розвинена співпраця країни з іншими країнами, тим потужніше економічний розвиток, стимулювання наукового фактора, а отже, значніше лімітування дії внутрішнього політичного фактора у країні. *Таким чином, співставлення фактів доводить, що чим швидше науковий розвиток, тим значніше лімітується негативний прояв політичного фактора.*

Аналізуючи наукові напрацювання, доходимо висновку, що політичні фактори можуть прямо діяти на управлінські важелі, сфери економіки та опосередковано діють на ВВП та ВСП, табл. 2. Ми вважаємо, що на макrorівні управлінськими важелями виступають і первинні задачі, і економіки, тому у матриці дамо однакову назву цих категорій. Отже, в табл. 2 відображено, що саме наукові винаходи, первинні задачі стримують дію політичних факторів на ВВП та ВСП. Із схеми також видно, що для лімітування дії політичного фактора недостатньо лише дії наукових винаходів із таких напрямків, як політологія, політична психологія, політична економія та ін. Лімітуванню дії політичного фактору повинні сприяти усі сфери наукової діяльності. У той самий час в контексті можна припустити, що одна наукова сфера може компенсувати недостатню діяльність іншої сфери, але потужність сфер наукової діяльності по-

¹ Детально таке припущення може бути розкрито за допомогою опису фізико-математичних процесів та теорії великих чисел, але в цій роботі ми не ставимо це за мету.

² Науковий розвиток включає і наукові винаходи з економічних дисциплін, що сприяють контролю інформації, влади тощо. Питання можна розкрити значно ширше при детальному розгортанні наведеної матриці науково-практичних задач.

винно і в цілому і поодиночі прагнути до максимуму. Отже, для політичного фактора науковий і науково-практичний винахід є інформацією, яка є підґрунтям для дії. І одна із

задач науковців-економістів – лімітувати негативну дію політичного фактора на економіку та сусільство.

Таблиця 2

Вплив політичних факторів на управлінські важелі на основі матриці наукових і практичних задач

Країна N							
первинні задачі – наукові задачі, поняття, методи, методології, однакові для всіх країн (складено науковцями зі світовим ім'ям)							
первинні задачі – наукові задачі (поняття, методи, методології – для країни) – управлінські важелі							
Дія політичних факторів на управлінські важелі	Митна служба	Маркетинг	Облік	Політична економія	Політологія	Інші	Макроекономіка – зміни й оцінка діяльності економік
Економіка	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці
Сільське господарство	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці
Підприємець-аналітик знає принципи, але потребує додаткових консультантів по кожній із сфер регулювання							ВДВ
Промисловість	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці
Підприємець-аналітик знає принципи, але потребує додаткових консультантів по кожній із сфер регулювання							ВДВ
Послуги	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці	↓ Спеціалісти-виконавці
Підприємець-аналітик знає принципи, але потребує додаткових консультантів по кожній із сфер регулювання							ВДВ
Оцінка діяльності сфер регулювання та вплив діяльності сфер регулювання на ВДВ та ВВП та конкурентоздатність країни							ВВП
Оцінка діяльності сфер регулювання та вплив діяльності сфер регулювання за первинними задачами та функціонування світової економіки							ВСП

Умовні позначення: — — ➔ – пряма дія політичного фактора; ..... ➔ – опосередкована дія політичного фактора; ——— ➔ – лімітування політичного фактора

У контексті поставленої мети, а також враховуючи принципи наукового дослідження, наведемо принципи роботи науковців-економістів у співпраці з державою і виробництвом.

1. Компактність. При наданні державних рекомендацій вчені не повинні надавати матеріал, який відомий державі чи виробникам, а повинні зосередитись на рекомендаціях і заходах щодо вирішення поставленої задачі.
2. Вчені повинні вивчати зміни світової та економічної думки сусільства та економіки світового сусільства і зосередитись, перш за все, на вирішенні первинних задач.
3. При наданні рекомендацій щодо оптимізації функціонування економічної системи країни, необхідно враховувати, що економічна та соціальна

система кожної країни має свої особистості. Це треба враховувати, перед тим як запозичити досвід іншої країни.

4. Вчений повинен розмежовувати задачі науки, держави та виробництва; розмежовувати наукові задачі відповідно до фаху науковців;
5. Вчений насамперед повинен намагатися зрозуміти принципи самовідтворення економіки, функціонування економічної системи. Зокрема, економіка здатна до самовідновлення і не завжди за тими особливостями, за якими це передбачено.

Висновки та пропозиції. Розмежування наукових і практичних задач надасть можливість конкретизувати наукові й аналітичні задачі, а отже, розробити пропозиції для раціоналізації економічного та виробничого процесів. Вченим-економістам при розробці наукових рекомендацій

доцільно притримуватися такого розмежування, щоб робота була виконана за відповідними принципами, щоб уникнути дублювання з результатами робіт економістів, аналітиків, маркетологів, аудиторів та інших консалтингових служб.

Напрями для подальших досліджень. Надалі пропонуємо продовжити дослідження у визначенні слабких і сильних місць за наведеною матрицею науково-практичних задач у різних країнах. Дослідження пропонується провести між країнами світу та визначити, як залежить ефективність економіки від концентрації витрачання ресурсів у напрацюванні з вирішення наукових задач у різних сферах економіки та виробництва.

У подальшій роботі пропонуємо розкрити питання відокремлення наукових, науково-дослідних, практичних, аналітичних задач розвитку країни у різних економіках і сферах діяльності; дію політичних факторів на економіку країни; питання швидкості переміщення інформаційних потоків, які задаються первинними задачами. Вважаємо за доцільне проводити тренінги для науковців різних сфер діяльності з питання співробітництва науки, виробництва та держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмаков О. Ю. Основи наукових досліджень в економіці: навч. посіб. Київ: Компринт, 2015. 178 с.
2. Інформація щодо проведеної робочої зустрічі з питань організації співпраці між науковими установами та підприємствами легкої промисловості м. Києва // Київська міська державна адміністрація: офіц. портал. URL: <http://kievcity.gov.ua/news/20459.html>
3. Карлюк Г. В. Технологічні платформи в Україні як інструмент забезпечення економічного зростання // Матеріали VI Міжнародного бізнес-форуму «Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні» (м. Київ, 22 березня 2013 р.). Київ: КНТЕУ, 2013. С. 99–100.
4. Колісниченко Е. В. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Суми: СДУ, 2012. 83 с.
5. Бондаренко К. Лише диво може змусити Євросоюз продовжити санкції проти РФ – експерт // Слово і діло: головний сайт про політиків. URL: <http://www.slovoidilo.ua/2016/09/22/pogljad/ekonomika/lyshe-dyvo-mozhe-zmusyty-yevrosoyuz-prodovzhyty-sanktsiyi-protu-rf-ekspert>
6. Маркевич К., Юрчишин В. Пріоритет інвестиційної привабливості в політиці стійкого економічного зростання Великої Британії. *Міжнародна економічна політика*. 2014. № 2 (21). С. 52–77.
7. Основи економічної науки: курс лекцій/за заг. ред. В. С. Савчука. Київ: КНЕУ, 2011. 442 с.
8. Основи экономической теории: метод. указания к самостоятельной работе студента направл. подготов. 6.050502 «Инженерная механика»/сост.: В. В. Дергачева, Н. С. Боклан. Киев: НТУУ «КПИ», 2009. 172 с.
9. Основы научных исследований: теория и практика: учеб. пособие/В. А. Тихонов (и др.) М.: Гемос АРВ, 2006. 352 с.
10. Казенне підприємство «Науково-виробничий комплекс «Іскра»: офіц. сайт. URL: <http://kafelec.nau.edu.ua/Materialu/Iskra.pdf>
11. Общество ограниченной ответственностью «Научно-производственный комплекс Днепропетрмаш»: офіц. сайт. URL: <http://www.dsmash.com/ru/kontakti/>
12. Національне космічне агентство України: офіц. сайт. URL: <http://www.nkau.gov.ua/nsau/catalognsau.nsf/36f08abe1be7afedc3256a96005ed31e/c786cfa8a914ec81c3256a9d0040c679!OpenDocument>

7afedc3256a96005ed31e/c786cfa8a914ec81c3256a9d0040c679!OpenDocument

13. Пастух К. В. Наукові підходи до реалізації державної регіональної економічної політики. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2014. № 4 (48). С. 31–36.

14. The Triple Helix concept. URL: http://triplehelix.stanford.edu/3helix_concept

15. Richard Branson. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Branson

REFERENCES

Bondarenko, K. «Lyshe dyvo mozhe zmusyty Yevrosoiuz prodovzhyty sanktsii proty RF - ekspert» [Only a miracle could cause the European Union to extend sanctions against Russia - expert]. Slovo i dilo: holovnyi sait pro politykiv. <http://www.slovoidilo.ua/2016/09/22/pogljad/ekonomika/lyshe-dyvo-mozhe-zmusyty-yevrosoyuz-prodovzhyty-sanktsiyi-protu-rf-ekspert>

«Informatsiia shchodo provedenoї robochoї zustrichi z pytan orhanizatsii spivpratsi mizh naukovymy ustanovamy ta pidpriemstvamy lehkoi promyslovosti m. Kyieva» [Information about held a working meeting on issues of organization of cooperation between scientific institutions and enterprises of light industry of Kyiv]. Kyivska miska derzhavna administratsiia: ofts. portal. <http://kievcity.gov.ua/news/20459.html>

Karliuk, H. V. «Tekhnolohichni platformy v Ukraini yak instrument zabezpechennia ekonomichnoho zrostantia» [Technological platform as a tool for economic growth]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku innovatsiinoї diialnosti v Ukraini*. Kyiv: KNEU, 2013. 99–100.

Kolisnichenko, E. V. *Osnovy naukovykh doslidzhen* [Fundamentals of scientific research]. Sumy: SDU, 2012.

Kazenne pidpriemstvo «Naukovo-vyrobnychiy kompleks «Iskra»: ofts. sait. <http://kafelec.nau.edu.ua/Materialu/Iskra.pdf>

Markevych, K., and Yurchyshyn, V. «Priorytet investytsiinoї pryvablyvosti v politytsi stiikoho ekonomichnoho zrostantia Velykoi Brytanii» [The priority of investment attractiveness in the policy of stable economic growth in great Britain]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, no. 2(21) (2014): 52–77.

Natsionalne kosmichne ahentstvo Ukrainy: ofts. sait. <http://www.nkau.gov.ua/nsau/catalognsau.nsf/36f08abe1be7afedc3256a96005ed31e/c786cfa8a914ec81c3256a9d0040c679!OpenDocument>

Osnovy ekonomicheskoy teorii [The basics of economic theory]. Kyiv: NTUU «KPI», 2009.

Obshchestvo s ohranynchenoi otvetstvennostiu «Nauchno-proyvodstvennyi kompleks Dnepropetsmash»: ofts. sait. <http://www.dsmash.com/ru/kontakti/>

Osnovy ekonomichnoi nauky [The foundations of economic science]. Kyiv: KNEU, 2011.

Pastukh, K. V. «Naukovi pidkhody do realizatsii derzhavnoi rehionalnoi ekonomichnoi polityky» [Scientific approaches to the implementation of the state regional economic policy]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Derzhavne upravlinnia*, no. 4(48) (2014): 31–36.

«Richard Branson» https://en.wikipedia.org/wiki/Richard_Branson

Tikhonov, V. A. et al. *Osnovy nauchnykh issledovaniy: teoriya i praktika* [Fundamentals of scientific research: theory and practice]. Moscow: Gemos ARV, 2006.

«The Triple Helix concept» http://triplehelix.stanford.edu/3helix_concept

Yermakov, O. Yu. *Osnovy naukovykh doslidzhen v ekonomitsi* [Bases of scientific researches in economy]. Kyiv: Komprynt, 2015.